

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **S.**, so sídlom v **B.**, IČO: **X.**, proti povinnému **J.**, bývajúcemu v **T.**, o vymoženie **33,19 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 60 Er 2728/2011, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 20. septembra 2012 sp. zn. 16 CoE 105/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trenčín uznesením z 3. októbra 2011 č.k. 60 Er 2728/2011-15 zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na § 44 ods. 2, § 41 ods. 2 písm. f/ Exekučného poriadku a § 71 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „zák. č. 71/1967 Zb.“). Poukázal na to, že oprávnená sa návrhom z 2. septembra 2011 domáhala poverenia súdneho exekútora JUDr. R. na vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu – rozhodnutia o priestupku vydaného Okresným riaditeľstvom PZ Trenčín z 10. septembra 2008, ktorý nadobudol právoplatnosť 10. septembra 2008 a vykonateľnosť 25. septembra 2008. Predpokladom pre vedenie exekúcie voči dlžníkovi je vykonateľný exekučný titul, ktorým sa ukladá určitá povinnosť, pričom môže ísť o rozhodnutie súdu alebo iných orgánov alebo inú verejnú listinu. Vzhľadom na uvedené, výkon rozhodnutia bolo možné nariadiť najneskôr 25. septembra 2011. Súd na preklúziu prihliada z úradnej povinnosti, preto žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Na odvolanie oprávnenej, ktorá namietala nesprávne právne závery súdu prvého stupňa ohľadne posúdenia trojročnej prekluzívnej lehoty uvedenej v § 71 ods. 3 zák. č. 71/1967 Zb., ktorú považovala za hmotnoprávnu lehotu, ktorej plynutie je potrebné posudzovať s prihliadnutím na deň, kedy bol podaný návrh na vykonanie exekúcie (začatie exekučného konania), Krajský súd v Trenčíne uznesením z 20. septembra 2012 sp. zn. 16 CoE 105/2012 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Svoje rozhodnutie zdôvodnil ustanovením § 51 zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, § 71 ods. 3 zák. č. 71/1967 Zb. a § 47 ods. 1 písm. a/ Exekučného poriadku. Mal za to, že v ustanovení § 71 ods. 3 Správneho poriadku, ktoré je potrebné aplikovať na základe citovaného ustanovenia § 51 zákona o priestupkoch, zákon stanovuje trojročnú hmotnoprávnu lehotu, v ktorej sa musí výkon rozhodnutia nariadiť. Táto lehota má prekluzívny charakter, čo znamená, že jej uplynutím právo na vykonanie rozhodnutia zaniká. Začiatok plynutia tejto lehoty je viazaný na uplynutie lehoty určenej na splnenie uloženej povinnosti. Na uplynutie prekluzívnej lehoty prihliada príslušný orgán (v danom prípade exekučný súd) z úradnej povinnosti (ex offo). Poukázal na to, že exekučné konanie sa síce začína dorúčením návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi, avšak samotný výkon exekúcie začína až vydaním poverenia na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi. Prvým úkonom samotnej exekučnej činnosti súdneho exekútora je vydanie upovedomenia o začatí exekúcie v zmysle § 47 ods. 1 písm. a/ Exekučného poriadku. V preskúmvanej veci zákonná trojročná prekluzívna lehota začala plynúť 26. septembra 2008 a uplynula 25. septembra 2011, do ktorej lehoty nebolo vo veci vydané upovedomenie o začatí exekúcie. Odvolací súd tak dospel k záveru, že okresný súd správne postupoval, keď žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie oprávnená, ktorá navrhla napadnuté uznesenie odvolacieho súdu v celom rozsahu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnila ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p. tvrdiac, že nesprávnym rozhodnutím súdov o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie jej bolo odopreté právo na výkon vykonateľného rozhodnutia, v dôsledku čoho jej bola odňatá možnosť konať pred súdom a bolo porušené jej právo na spravodlivý súdny proces v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Podľa názoru oprávnenej súdy nižších stupňov nepostupovali správne, pokiaľ na daný prípad aplikovali ustanovenie § 71 ods. 3 Správneho poriadku spôsobom, ktorý z hľadiska plynutia

prekluzívnej lehoty za rozhodujúci moment neurčuje podanie návrhu na vykonanie exekúcie, ale až nariadenie exekúcie. Oprávnená považuje za rozhodujúci okamih pre posudzovanie uplynutia prekluzívnej lehoty deň doručenia návrhu na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi. Mala za to, že sudy mali na daný skutkový stav aplikovať výlučne ustanovenia Exekučného poriadku a nie aj ustanovenia piatej časti Správneho poriadku, čím došlo podľa jej názoru k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. a nesprávnym postupom súdu jej bola odňatá možnosť konať pred ním v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Vzhľadom na uvedené skutočnosti došlo postupom prvostupňového a odvolacieho súdu k porušeniu práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, dôsledkom čoho mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Za porušenie tohto práva treba považovať aj rozhodnutie exekučného súdu o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ak pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonom stanovené podmienky, lebo takýmto rozhodnutím sa oprávnenej v exekučnom konaní odopiera právo na výkon vykonateľného rozhodnutia.

Povinný sa k dovolaniu oprávnenej nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne. V záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam, resp. podmienkam (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu. Dovolanie nie je "ďalším odvolaním" a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu výlučne iba vtedy, ak to pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Občiansky súdny poriadok upravuje dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý možno podať len proti rozhodnutiam výslovne uvedeným v zákone [viď § 238 O.s.p. (pokiaľ ide o rozsudok odvolacieho súdu) a § 239 O.s.p. (pokiaľ ide o uznesenie odvolacieho súdu)], alebo len v prípade výskytu zákonom osobitne vymenovaných procesných väd (viď § 237 O.s.p.). Z právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania v Občianskom súdnom poriadku je zrejmé, že zákonodarca zámerne vytvoril priestor len na nápravu niektorých nesprávností, ku ktorým dochádza v občianskom súdnom konaní; v dôsledku toho bezpochyby pripustil aj to, že určité rozhodnutia nebude možné napadnúť dovolaním. Na tento zámer zákonodarcu musí dovolací súd pri posudzovaní prípustnosti dovolania prihliadať; zároveň musí mať na zreteli základnú ideu všetkých mimoriadnych opravných prostriedkov (vrátane dovolania) vychádzajúcu z toho, že právna istota a stabilita nastolené právoplatným rozhodnutím sú v právnom štáte narušiteľné len mimoriadne a výnimočne. To je podstata dôvodu, so zreteľom na ktorý má dovolací súd posudzovať otázku prípustnosti dovolania v občianskom súdnom konaní skôr reštriktívne.

Úspech každého dovolania je vždy podmienený (primárnym) záverom dovolacieho súdu, že tento mimoriadny opravný prostriedok je procesne prípustný a až následným (sekundárnym) záverom dovolacieho súdu, že dovolanie je aj opodstatnené. Pokiaľ dovolací súd nedospeje k uvedenému (primárnemu) záveru, platná právna úprava mu nedovoľuje postúpiť v dovolacom konaní ďalej a prísť k vecnému posúdeniu napadnutého rozhodnutia a konania, v ktorom bolo vydané. Keby dovolací súd vecne preskúmal rozhodnutie, ktoré bolo napadnuté procesne neprípustným dovolaním, porušil by zákon. Ak preto dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie je procesne neprípustné, musí tento opravný prostriedok odmietnuť bez toho, aby sa zaoberal správnosťou napadnutého rozhodnutia. Pre opačný prístup dovolacieho súdu - (primárne) posúdenie rozhodnutia z hľadiska úplnosti skutkových a správnosti právnych záverov a výstižnosti ich vyjadrenia či opísania alebo precíznosti odôvodnenia a až z výsledku tohto posúdenia vyplývajúce následné (sekundárne) vyvodenie záveru o prípustnosti dovolania - nedáva Občiansky súdny poriadok podklad v žiadnom z jeho ustanovení.

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.

Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovolaním oprávnenej je napadnuté potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu, ktoré nevykazuje znaky uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., proti ktorým zákon pripúšťa dovolanie. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

So zreteľom na to by dovolanie oprávnenej mohlo byť procesne prípustné, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 O.s.p. O vadu uvedenú v tomto ustanovení ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je však významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania oprávnenej preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti postupu súdov nižších stupňov sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či dovolateľke bola v konaní odňatá možnosť pred súdom konať. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie procesne nesprávny postup súdu priečiaci sa zákonu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka občianskeho súdneho konania.

Dovolateľka v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. namieta porušenie jej práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý

súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Dovolaiteľka argumentáciu o existencii procesnej vady konania uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p. a o porušení práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nezakladá na tvrdení, že súdy porušili ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku upravujúce postup súdu v občianskom súdnom konaní alebo že nezachovali zákonom stanovenú procedúru prejednávania veci, znemožnili jej urobiť niektorý procesný úkon a pod. Podstatou jej dovolacích námietok je, že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnej aplikácii a interpretácii ustanovení zákona. Z určujúceho – obsahového – hľadiska (por. § 41 ods. 2 O.s.p.) teda z jej strany nejde o námietku odňatia možnosti konať pred súdom, ale o námietku inú, ktorú dovolateľka uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti právnych záverov súdov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia.

Podstatná časť dovolacích námietok oprávnenej spočíva v tvrdení, že súdy v danom prípade vychádzali z nesprávnej interpretácie § 71 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. a v nadväznosti na to dospeli k nesprávne právnemu názoru, že z hľadiska plynutia prekluzívnej lehoty nie je určujúce podanie návrhu na vykonanie exekúcie, ale nariadenie exekúcie. Tento, podľa vyjadrenia dovolateľky nesprávny právny názor súdov, nemá oporu v zákone a prehliada, že po doručení návrhu na začatie exekúcie plynú iba procesnoprávne lehoty, nie však prekluzívna (hmotnoprávna) lehota uvedená v ustanovení § 71 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb.

Uvedená časť výhrad dovolateľky voči napadnutému rozhodnutiu sa týka činnosti súdu, v rámci ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav (správnosť ktorého nebola v danej veci spochybňovaná) aplikuje konkrétnu právnu normu. Táto činnosť súdu je obsahom právneho posudzovania veci. O nesprávne právne posúdenie veci ide vtedy, ak súd nepoužil náležitý právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Dovolací súd so zreteľom na vyššie uvedené zdôrazňuje, že ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom výslovne do súvislosti iba s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s jeho právnym hodnotením veci. Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je síce relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nie je ale procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. a nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 (por. tiež R 54/2012 a niektoré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napr. sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011).

Na základe vyššie uvedeného dovolací súd uzatvára, že i keby tvrdenia oprávnenej o nesprávnom právnom posúdení veci boli prípadne v preskúmvanej veci opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), oprávnenu vytýkaná okolnosť by mala síce za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v danej veci nešlo). Keďže dovolanie oprávnenej nie je procesne prípustné, nemohol dovolací súd pristúpiť k posúdeniu správnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že zamietnutím žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie nebola v preskúmvanej veci odňatá možnosť oprávnenej pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania oprávnenej nemožno vyvodit' z ustanovenia § 239 O.s.p. ani z ustanovenia § 237 O.s.p.. Keďže v danom prípade dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné a vady uvedené v § 237 O.s.p. neboli zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávnenej ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. S poukazom na právnu úpravu dovolacieho konania nezaoberal sa napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie ods. 2 tohto ustanovenia, keďže povinnému v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. apríla 2014

JUDr. Edita B a k o š o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová